

Generalforsamling i Dansk Netværk for International Sundhedsforskning 27. maj 2009

Formandens beretning

1. Baggrund

Velkommen til Generalforsamling i Dansk Netværk for International Sundhedsforskning.

Jeg vil starte med at citere Netværkets 'Visionspapir' til Danida fra december 2008: Her skrev vi ” **Et Netværk til tiden**”- Tiden er til netværk: Siden 2005 har Danida givet bevilling til en række forsknings- såvel som NGO-faglige Netværk med det fælles primære formål:

- at styrke den faglige kvalitet af dansk udviklingsbistand til gavn for fattige og sårbare befolkningsgrupper i Syd.

“Det brændstof, der får folk til at investere tanker, tid og energi i Netværkets forskellige aktiviteter – er en erkendelse af, at man sammen når længere ud og opnår større virkning end hver for sig. Netværket har således været en vital katalysator for en række af fælles aktiviteter, der har rakt ud over de enkelte medlemsorganisationers virkefelt i Syd og Nord”.

Netværket er et videnskabeligt og teknisk samarbejde mellem danske forskere, private konsulenter, bistandskonsulenter, NGO repræsentanter og samarbejdspartnere i Syd inden for sundhedsforskning og bistand.

Netværkets overordnede formål er at styrke dialog og interaktion mellem forskning og udviklingsbistand på sundhedsområdet med henblik på at bidrage til en forbedring af sundhedstilstanden i udviklingslandene – i overensstemmelse med principperne i dansk udviklingsbistand og behovene i partnerlande i Syd.

Dansk Forskningsnetværk for International Sundhed blev etableret i 2004 på basis af det næsten 10-årige ENRECA Sundhedsnetværk. Sundhedsforskningsnetværket omfatter en stadig bredere kreds af forskere, konsulenter, bistandsrådgivere og studerende i Danmark. Netværket har på nuværende tidspunkt godt 500 deltagere, hovedsagelig fra det danske miljø og mere end 150 deltagere fra Syd.

Netværkets bestyrelse består p.t. af 18 medlemmer. Forretningsudvalget består af 7 bestyrelsesmedlemmer, som arbejder tæt med Netværkets sekretariat om alle aktiviteter.

I år bliver enkelte institutioner af forskellige grunde substitueret af nye repræsentanter. Dette vil Generalforsamlingen (GF)- ifølge dagsordenen - tage formelt stilling til senere.

I juli 2008 måtte vi sige farvel til forskningskoordinator Kira Fortune, der efter et års produktivt og fornemt arbejde navnlig med det Europæiske Bamako Formøde i Kbh. blev tilbudt en ønskestilling i WHO/PAHO i Washington.

Yderst tilfredse var vi, da Lise Rosendal Østergaard kunne overtage stillingen som forsknings-koordinator i november 2008.

2. Bevillings status 2009

Netværkets 3-årige bevilling udløber 31. juli 2009. Årsregnskabet for 2008 er på vegne af bestyrelsen afleveret til Danida. På opfordring af chefkonsulent for forskningsområdet i BFT, *Darriann Riber* har Netværkssekretariatet i samarbejde med forretningsudvalget i december 2008 udarbejdet et 'Visionspapir' for Netværket, som godkendtes af BFT, og i marts 2009 afleveredes en ny ansøgning for en 2-års periode. Vi har 18.05 fået mundtlig tilsagn i Danida om, at ansøgningen er imødekommet.

3. Særlige fokusområder i 2008-2009

I overensstemmelse med mål og handlingsplan for Netværket har nedenstående områder haft særlig opmærksomhed. Herudover er andre spændende aktiviteter kommet til på opfordring fra partnere og Danida. Følgende skal fremhæves:

3.1 Samarbejde med Danida om sundhed

3.1.1 Bidrag til udarbejdelsen af Danida 'Guidance Notes', om 'Health' og 'Research for Health'.

Som opfølgning af HERA reviewet har BFT. Danida i juni 2008 anmodet Netværkets bestyrelse om at bidrage til udarbejdelsen af Danida Guidance Notes om 1. 'International Health', og 2. 'Research for Health'. Fra bestyrelsen deltager 7 personer: *Morten Sodemann, Jens Seeberg, Neil Webster, Thor Theander, Lasse Vestergaard, Laura Kierkegaard, Ib Bygbjerg* og *Lise Rosendal Østergaard*. Endvidere medvirker *Paul Bloch* fra DBL.

Begge Guidance Notes forventes færdige omkring sommerferien.

3.1.2 Udarbejdelse af rapport om 'Best Practice - Research Supported by Danida in Developing Countries.'

BFT, sundhed har som tidligere lovet, taget initiativ til en erfaringsopsamling om 'best practice' inden for sundhedsforskning. Journalist *Anne-Line Ussing* og Stuart Press forestår opgaven. Det endelige produkt vil blive formidlet på engelsk i form af en mappe med indstik og en tilhørende CD. Netværket bidrager til planlægning og opfølgning. Rapporten forventes afsluttet inden sommerferien.

3.1.3 Deltagelse i Global Forum For Health Research (Global Forum 13) i Bamako Mali, 17-19 November, 2008

På Danidas opfordring deltog Netværket i organiseringen af det europæiske ministerielle Bamako formøde i april 2008. Et resultat blev anbefalingerne i form af '*Copenhagen Communique*' der præsenteredes på Bamakomødet med understregning af 'Research for Health' som vigtig del af udviklingen inden for videnskab, teknologi i et globalt perspektiv. På Netværkets vegne deltog *Morten Sodemann, Jens Seeberg samt Paul Bloch og Jens Bysko*.

3.1.4 Deltagelse i Danida Health Adviser Seminar, Maputo, Mozambique 27-28 november, 2008

Fra Netværkets bestyrelse deltog: *Nils Ørnbjerg, Birna Tarp, Ulrika Enemark*, og forskningskoordinator *Lise Rosendal Østergaard*. Denne tilstedeværelse bidrog til at fremme

forskningens betydning og synliggøre Netværket som en væsentlig partner både i udviklingen af 'guidance notes' og med hensyn til fremtidigt samarbejde eksempelvis vedrørende Kenya projektet. (48 deltagere).

3.2 Nyt samarbejde med privat sektoren

Netværket som teknisk partner i et nyt konsortium ' Kenya Health Sector Programme Support II (HSPS) 2007 - 2011' i samarbejde med de private konsulentfirmaer NIRAS og Euro - Health Group, hvor Netværket er med som faglig medspiller. Netværkets formand, Ib Bygbjerg, er medlem af en kvalitetssikringsgruppe. Netværkets motivation for at indgå i dette samarbejde har dels været at eksperimentere med nye opgavetyper, der er relevante inden for mandatets rammer, dels at være med til fagligt at præge denne vigtige opgave om støtte til sundhedssektorreformer. Netværkets ressourcebase kan således medvirke til at lave forskningsbaseret rådgivning. Erfaringen fra det kommende projekt kan blive nyttig for Netværkets involvering i lignende opgaver i fremtiden.

3.3 Samarbejde omkring Ernæring og Udvikling

3.3.1 Seminar om 'Treatment of Childhood Undernutrition: Call for Research, Capacity Development and Action' 31 oktober 2008, organiseret i samarbejde med Afdeling for Human Ernæring, KU og 'Læger Uden Grænser' (MSF). En række internationale eksperter fra MSF, New York, Epicentre Paris, WHO Genève, Tampere Universitet Finland og London School of Hygiene & Tropical Medicine samt Kim Fleischer Michelsen og Henrik Friis fra KU gav i deres oplæg bud på problemernes omfang og de nye strategier for behandling af akut underernæring blandt børn. (145 deltagere)

3.3.2 Seminar om ' Food Nutrition and Gender, Lessons Learned and Recommendations for Future Action' 28 april 2009 organiseret af Danida i samarbejde med Netværket. Formålet var at præsentere en stor undersøgelse af ernæringsproblemer og strategier for bekæmpelse og forebyggelse, iværksat af Danida og udført af bl.a. Dr Pat Pridmore and Professor Roy Carr-Hill. Case-studies fra Bangladesh, Afghanistan og Tanzania drøftedes.

I konklusionerne fremhævedes bl.a. nødvendigheden af dels at samarbejde mere med den private sektor, dels at arbejde mere med tværsektorielle tilgange. Det anbefaledes endvidere at Danida udarbejdede en forskningsstrategi for ernæringsområdet. (70 deltagere).

3.4 Samarbejde omkring Klima og Sundhed

3.4.1 Bidrag til 'Danida Development Days' 9-11 juni 2008 i samarbejde med DDRN og Danish Water Forum. Sundhedsnetværket var ansvarlig for en session om "Challenges of adaptation to climate change in urban areas", faciliteret v. *Flemming Konradsen KU*. Desuden var der på vegne af de tre netværker udarbejdet en kortlægning af danske forskeres involvering i klima spørgsmål i et ulandsperspektiv.

3.4.2 Workshop om "Understanding the linkages between climate change, human health, water and food security: Research and knowledge sharing for Southern Africa", 18 - 20 februar, 2009 i Cape Town, South Africa

Denne aktivitet blev organiseret og finansieret af: DBL, DDRN, DWF and ENRECA Health i samarbejde med en række Syd Afrikanske Institutioner. Formålet var at skabe et Syd - Nord netværk for samarbejde om forskning i klimaændringer i SADEC regionen. 40 deltagere fra Afrika og DK deltog i workshoppen.

Netværkets præsenteredes sundhedsfagligt af *Peter Furu DBL*, LIFE og jeg vil hermed takke Peter for hans indsats.

3.4.3 Seminar 'Climate Change new challenges for humanitarian aid and health

systems' 5 marts var organiseret i samarbejde med bl.a. Copenhagen School of Global Health og Dansk Selskab for Tropemedicin & International Sundhed (DSTM&IH). Oplæg fra WHO Dansk Røde Kors og Folkekirkens Nødhjælp. (40 deltagere).

4. Øvrig opfølgning af aktivitetsplan

Årets temaer indenfor forskningsformidling og erfaringsudveksling har især ligget inden for områderne: Kroniske konflikter, HIV/AIDS, malaria og 'drug resistance', 'child health', samt resultater af forskningssamarbejdet i Bandim (ENRECA) gennem 30 år. Blandt rækken af velbesøgte aktiviteter skal nedenstående nævnes:

- **Seminar: 'Challenges in Mental Health: The Aftermath of Genocide in Rwanda 1994'**. 28 August 2008 in collaboration with IMCC (35 deltagere).
- **Seminar: 'Malaria and drugs resistance Memorial for Anita M. Rønn'** 5. november 2008 in samarbejde med Center for Medicinsk Parasitolog og DSTM&IH (ca. 70 deltagere).
- **Seminar: "Continuity in international health research and capacity building Bandim Health Project (Guinea Bissau): 30 years' anniversary 5. december 2008**, organiseret i samarbejde med Danida. Fire Guineanske forskere gav deres bidrag, inklusive departementschefen fra sundhedsministeriet i Bissau, *dr. Augusto Paulo da Silva*. Desuden gav *Dr. Osman Sankoh*, leder af INDEPTH Network i Accra, Ghana, *Professor Peter Smith*, fra London School og *Kirsten Havemann fra UM*, inspirerende oplæg. Bandim centeret er nu en integreret del af Universitetet i Bissau under National Institut of Public Health. En fornem opdateret rapport om de sidste 5 års forskningsresultater var udarbejdet. (135 deltagere).
- **Seminar: Global Health Research Seminar 8.-9. januar, 2009 på Sandbjerg Gods på Als**
Formålet var at synliggøre netværket i vstdansk regi og at samle op på ideer og initiativer der kan støttes direkte af Netværket inden for rammerne af handlingsplan for 2009 samt i den ny ansøgning til Danida. Seminaret var en opfølgning af møde af i september 2008 mellem ca. 30 forskere fra AU og *Kirsten Havemann og Darriann Riber*, BFT, UM. (15 delagere).
- **Seminar: HIV/AIDS in Conflicts and Emergencies** 24 marts 2009, organiseret i samarbejde med Aidsnet, Red Barnet, Institut for Menneskerettigheder og Copenhagen School of Global Health (88 deltagere).
- **Seminar: International Child Health – Danish Focus Areas'** 23 april. Mødet var et samarbejde mellem DSTM & IH, og Dansk Pædiatrisk Selskab og belyste forskningssamarbejdet i *Vietnam* (Dengue Fever), *Tanzania* (Malaria og 'quality of care' aspekter) og *Bandim (Guinea Bissau)* (vaccinationer, malaria og 'quality of care' aspekter. (ca. 65 deltagere).

4.1 Planlagte aktiviteter frem til 1. august 2009

- **Seminar: What ever happened to the AIDS vaccine?** 19. maj i samarbejde med AIDS Fondet og Aidsnet. Seminaret er tænkt som en opfølgning the World AIDA vaccine Day 18. maj
- **Seminar followed by a PhD course on ‘Development and prevention of DM and Cardio Vascular Diseases (CVD) in Sub-Saharan Africa’** 2. - 5. juni med Steno Diabetes Center, International Sundhed og Copenhagen School of Global Health.
- **Seminar om ‘Social determinants in Health’ med professor Michael Marmot** ’12. juni planlagt med Danida og Globale Læger.
- **Seminar om ‘Reproductive Health and Climate Change - The Resurgence of the Over-population Problem’** 18. juni med v/ Lisa Richey, Siri Tellier, RUC m.fl.
- **Internat workshop 25 -26 juni, m.h.p. at producere ‘research briefs’ baseret på standard format udviklet i samarbejde med KU.**

5. Interne møder og samarbejdspartnere

Netværket har siden sidste GF afholdt 4 *forretningsudvalgsmøder* og 4 *bestyrelsesmøder*, hvoraf to har omfattet dialogmøder med BFT repræsentanter. Mindre arbejdsgrupper har gennem året været nedsat med aktiv deltagelse af en række medlemmer af bestyrelsen og andre deltagere i netværket for at planlægge de specifikke aktiviteter.

Vi vil hermed gerne takke for et udbytterigt samarbejde med AIDS fondet, Aidsnet, Dansk Selskab for Tropemedicin og International Sundhed, DBL – Institute for Health Research and Development, KU, International Sundhed og Forskerskolen, Københavns Universitet, Statens Serum Institut, og de to andre forskningsbaserede netværk, DDRN og DWF. Hertil kommer en række nye samarbejdspartnere fra NGO miljøet som Læger uden Grænser, Globale Læger og fra privat- sektoren NIRAS og Steno Diabetes Center. Endelig med den nyoprettede Copenhagen School of Global Health, KU.

Der har ligeledes været en frugtbar dialog og samarbejde med Danida repræsentanter, dels med Netværkets faglige referenceperson i BFT, *Kirsten Havemann* dels med den nye BFT chefkonsulent for forskningsområdet, *Darriann Riber*. Jeg vil gerne her takke for de gode samarbejde og de mange initiativer der er sat i gang for at styrke sundhedsforskning.

6. Diverse andre aktiviteter

1. En ny og meget brugervenlig hjemmeside gik i luften januar 2009 og mange forskere i netværket bidrog med opdaterede beskrivelser af diverse forskningsprojekter. Jeg vil hermed takke Lise Rosendal Østergaard og webmaster Lasse Jensen for det fine arbejde. Netværkets deltagerkreds er udvidet og der formidles kontinuerligt nyt inden for sundhedsrelateret forskning, cirkuleres information om stipendier, internationale jobs, PhD forsvar og andre mødeaktiviteter
2. Administration af FFU rejsestipendier. I efterårssemestret gav Danida en særbevilling til dette formål. Sundhedsområdet administreredes af Netværket. I mellem tiden er den tekniske administration flyttet til Danida Fellowship Center, hvorimod den faglige rådgivning og vurdering fortsat ligger i de respektive netværk. Antallet af ansøgere

inden for sundhed er stigende. Det sidste år har der været knapt 50 ansøgere, i efteråret fik 20 ud af 23 ansøgere legater og her i foråret er der 24 ansøgninger under behandling.

3. Deltagelse af sekretariatet i koordinerende møder med de øvrige Danida finansierede faglige netværk i bestræbelserne på at fremme forskning og formidlingen af forskningen, samt brugen af forskningsresultaterne i bistanden. Ud over de tidligere nævnte møder under punkt 3.4.1 og 3.4.2, er tre møder om forskningskommunikation er afholdt i DK i samarbejde med af de to andre forskningsbaserede netværk Danish Development Research Network (DDRN) og Danish Water Forum (DWF).
4. Netværks indsendte input til Afrika Kommissionens rapport, marts 2009. Med reference til 'Commission on Macroeconomics and Health til WHO fra 2001, understreges nødvendigheden af at investere i sundhed og højere uddannelse for at fremme udvikling og forebygge fattigdom i Afrika.
5. Bidraget til teknisk og finansiel støtte af web-site til Netværk i Vietnam indenfor HIV/AIDS i tilknytning til REACH ENRECA projektet i Vietnam.
6. Bidraget til Workshop on Social and Political Aspects of AIDS in Uganda og udvikling af en web-site i tilknytning til TORCH ENRECA projektet.

Konklusion:

Som udtrykt i 'Visionspapiret' kan vi med glæde konstatere, at Netværket i høj grad stadig kan 'tiltrække en lang række forskellige typer organisationer og ressourcepersoner med deres respektive kompetencer, erfaringer og kontakter.

Dette skaber – i kombination med den fælles målsætning om at fremme forskning og kapacitetsopbygning i og for international/global sundhed – væsentlige synergieffekter og formår at generere såkaldte '*collaborative advantages*', hvilket vi har set mange eksempler på de forløbne år.

Til slut ønsker jeg endnu en gang takke vor Bestyrelsesmedlemmer, nuværende, afgående og nye for deres engagement og yderst aktive indsats. En særlig tak vil jeg rette til afgående bestyrelsesmedlem *Klaus Winkel*, der har spillet en central rolle i snart 40 år for fremme af forskning og kapacitetsopbygning i Syd og Nord, herunder en aktiv satsning på Netværket, ikke mindst for støtte til oprettelse af Netværket i 1995 såvel som siden hen i Bestyrelsesarbejdet.

Takket være deltagernes engagement i Netværket og et inspirerende medspil fra Danida, er vi nået langt i indeværende år. Jeg vil her især nævne betydningen af de to 'guidance notes' om sundhed og forskning, der uden tvivl bliver vigtige bidrag til samarbejdet mellem forskning og bistanden.

Vi ser med glæde frem til en ny 2-årig projektfase med den nye Danida bevilling og til samarbejdet med gamle og nye partnere..

15.05.2009
Prof. Ib Bygbjerg,
Formand for Netværkets Bestyrelse